สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕
รับที่ ๓๗๑๐
วันที่ ๑๑ เม.ย. ๖๘
เวลา ๑๖:๑๕ น.

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขานุการกรม กลุ่มสารบรรณ โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๙๖๕๔
ที่ กษ ๐๙๐๑/ ว ๖๑๐ **วันที่** ๑๑ เมษายน ๒๕๖๘
เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๙ เมษายน ๒๕๖๘

เรียน ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ.๑-๘/สชช./กพร./กตน./สนก./กวม./กปร./กกย./ลนก.

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายให้สำนักงานเลขานุการกรมจัดทำข้อมูล "เตือนภัยการเกษตร" โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุก ๒ สัปดาห์

สำนักงานเลขานุการกรมขอส่งข้อมูล "เตือนภัยการเกษตร" ระหว่าง ๑๖ - ๒๙ เมษายน ๒๕๖๘ ตาม QR Code แนบท้ายหนังสือฉบับนี้ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง ในการนี้ ขอให้ สวพ. ๑ - ๘ และศูนย์เครือข่าย ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตรให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบเพื่อทราบและใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

(นายชณาดลย์ สัตธณภัทร)
เลขานุการกรม

ที่ กษ ๐๙๒๐/ ว. ๑๒๕๔
เรียน ผอ.สวพ.๔/ผชช./ผอ.ศวพ./~~ผอ.ศพก./~~ผอ.กลุ่ม

- ☐ เพื่อทราบ
- ☐ เพื่อทราบและถือปฏิบัติ
- ☐ เพื่อทราบและดำเนินการ
- ☑ เพื่อพิจารณาดำเนินการ
- ☐ ข้อเสนอแนะ.....

https://qr.me-qr.com/tnZxKafB

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๙ เมษายน ๒๕๖๘

(นายอุทัย ศรีทานันท์) ๑๑ เม.ย. ๒๕๖๘
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานและบริหารนโยบาย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๕

ในระบบ
วันที่ ๑๑ เม.ย. ๖๘ เวลา ๑๖:๑๕ น.

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ 16 – 29 เมษายน 2568

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มีฝนตกบางพื้นที่	1. กระเจี๊ยบเขียว	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. เพลี้ยจักจั่นฝ้าย	ทำลายในช่วงต้นพืชยังเล็ก ทำให้ต้นไม่เจริญเติบโตหรือตายได้ โดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ มีผลทำให้ใบเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและงอลง ใบจะเหี่ยว และแห้งกรอบในที่สุด	ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น ฟลอนิคามิด 50% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพมีโทรซีน 50% WG อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลไทอะนิดิน 16% SG อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เริ่มพ่นสารเมื่อพบตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายเฉลี่ยมากกว่า 1 ตัวต่อใบ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			2. เพลี้ยอ่อน	ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบและยอด การทำลายของเพลี้ยอ่อนในกระเจี๊ยบเขียว จะทำให้ใบบิดเป็นคลื่น ทำให้ต้นกระเจี๊ยบเขียวชะงักการเจริญเติบโต ไม่ออกดอก มักระบาดในช่วงอากาศแห้งแล้ง	ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตรหรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการระบาดของเพลี้ยอ่อน
	2. มะเขือเปราะ	ทุกระยะการเจริญเติบโต	หนอนเจาะผลมะเขือ	ทำความเสียหายให้แก่ยอดมะเขือ ในระยะต้นมะเขือกำลังเจริญเติบโต จะพบว่ายอดเหี่ยวเห็นชัดเวลาแดดจัด เพราะท่อน้ำท่ออาหารของพืชถูกทำลาย และเมื่อตรวจดูจะพบรูเจาะประมาณไม่เกิน 10 เซนติเมตร จากปลายยอดหนอนจะกัดกินภายใน ทำให้ยอดที่แข็งแรงถูกทำลาย ยอดใหม่ที่แตกมามีขนาดเล็กกว่า และผลมะเขือที่เกิดมายังได้รับความเสียหาย โดยหนอนเจาะผลทำให้เสียคุณภาพส่งขายไม่ได้ ในช่วงระบาดรุนแรงอาจถูกทำลายถึง 50 เปอร์เซ็นต์	1. วิธีกล เก็บยอดและผลที่ถูกทำลายทั้งที่มีหนอนและไม่มีหนอน จะช่วยลดการระบาด 2. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบตา-ไซฟลูทริน 2.5% EC อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วเมื่อพบการระบาด
	3. พริก	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยง จากยอดใบอ่อน ตาดอก และดอก ทำให้ใบ หรือยอดอ่อนหงิก ขอบใบหงิกหรือม้วนขึ้นด้านบน ถ้าเข้าทำลายระยะพริกออกดอก จะทำให้	1. สุ่มสำรวจพริก 100 ยอดต่อไร่ ทุกสัปดาห์ โดยเคาะลงบนแผ่นพลาสติกสีดำ และทำการป้องกันกำจัดเมื่อพบเพลี้ยไฟพริกเฉลี่ยมากกว่า 5 ตัวต่อยอด ในขั้นต้นควรเพิ่ม

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ดอกพริกร่วงไม่ติดผล การทำลายในระยะผลจะทำให้รูปทรงของผลบิดงอ ถ้าการระบาดรุนแรงพืชจะชะงักการเจริญเติบโต หรือแห้งตายในที่สุด มักพบระบาดมากในช่วงอากาศแห้งแล้ง	ความชื้นโดยการให้น้ำ อย่าปล่อยให้พืชขาดน้ำเพราะจะทำให้พืชอ่อนแอ และเพลี้ยไฟพริกจะระบาดอย่างรวดเร็ว 2. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรมีซิเฟน 24% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟีนาเพอร์ 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร **** ขณะพ่นสารควรปรับหัวฉีดให้เป็นฝอยที่สุด และพ่นให้ทั่วตามส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เพลี้ยไฟพริกอาศัยอยู่ กรณีระบาดรุนแรงโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสภาพอากาศแห้งแล้ง

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ควรใช้ปุ๋ยทางใบ เพื่อช่วยให้ต้นพริกฟื้นตัวจากอาการใบหงิกได้ดีและเร็วยิ่งขึ้น
			2. โรคใบด่างจุดวงแหวนเนื้อเยื่อตาย (เชื้อไวรัส *Tomato necrotic ringspot virus*)	พบอาการใบด่างสีเขียวเข้มสลับเขียวอ่อน เกิดอาการจุดวงแหวนบนเนื้อใบ และยังพบอาการแผลเนื้อเยื่อตายสีน้ำตาลทั้งบนผลพริก ใบ และกิ่งก้าน ต้นแคระแกร็นไม่เจริญเติบโต	1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. ไม่นำเมล็ดพริกจากต้นที่เป็นโรค มาเพาะขยายพันธุ์ 3. ควรเพาะกล้าพริกในมุ้งกันแมลง และคัดเลือกกล้าพริกที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมาปลูก 4. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หญ้ายาง และกระทกรก 5. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบพริกที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลายหรือฝังดินนอกแปลงทันที 6. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าเพลี้ยไฟพริก ซึ่งเป็นพาหะนำโรคนี้ เช่น สาร สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 40

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรมีซิเฟน 24% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟีนาเพอร์ 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร 7. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค ได้แก่ มะเขือต่าง ๆ ยาสูบ แตงกวา ฟักทอง บวบเหลี่ยม และ มะระจีน เป็นต้น ใกล้แปลงปลูกพริก 8. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น ที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เพื่อตัดวงจรของโรค
			3. โรคใบด่างซีดพริก (เชื้อไวรัส *Capsicum chlorosis virus*)	พบอาการจุดซีดเป็นรูปวงแหวนบนเนื้อใบและบนผลพริก ต้นแคระแกร็นไม่เจริญเติบโต	การป้องกันกำจัดโรค เช่นเดียวกับโรคใบด่างจุดวงแหวนเนื้อเยื่อตาย

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	4. แตงโม	ทุกระยะการเจริญเติบโต	เพลี้ยไฟฝ้าย	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากยอดอ่อน ในระยะแตงโมทอดยอดทำให้ชะงักการเจริญเติบโต ลักษณะอาการที่เกิดจากเพลี้ยไฟฝ้ายเรียกว่า ยอดตั้ง หากเพลี้ยไฟฝ้ายระบาดในช่วงอายุ 1 เดือนหลังปลูกจะก่อให้เกิดความเสียหายมาก ถ้าพ้นช่วงนั้นแล้วแตงโมจะทอดยอดก็จะทนการทำลายได้ดีกว่า มักพบการระบาดในช่วงฤดูร้อน หรือช่วงที่มีอากาศแห้งแล้งฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน	1. ทำการรองก้นหลุมปลูกก่อนการย้ายปลูกด้วยสารฆ่าแมลง เช่น คาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ 4% G อัตรา 3 กรัมต่อหลุม หรือ คาร์แทปไฮโดรคลอไรด์/ไอโซโปรคาร์บ 3%/3% GR อัตรา 2 กรัมต่อหลุม หรือ ไดโนทีฟูแรน 1% G อัตรา 2 กรัมต่อหลุม หรือ เบนฟูราคาร์บ 3% G อัตรา 2 กรัมต่อหลุม เมื่อใส่สารลงในหลุมแล้วให้โรยดินกลบสารบาง ๆ ก่อนทำการย้ายกล้าลงหลุมเพื่อป้องกันรากพืชสัมผัสสารโดยตรง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเป็นพิษต่อพืชได้ 2. สุ่มสำรวจแตงโม 100 ยอดต่อไร่ ทุกสัปดาห์ โดยเคาะลงบนแผ่นพลาสติกสีดำ เมื่อพบเพลี้ยไฟฝ้ายเฉลี่ยมากกว่า 5 ตัวต่อยอด ทำการป้องกันกำจัดโดยใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 15 - 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 30 - 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 - 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					สไปโรมีซิเฟน 24% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟีนาเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร ควรพ่นสารแบบสลับกลุ่มสารตามกลไกการออกฤทธิ์ ทุกรอบ 14 วัน โดยพ่นสารแต่ละกลุ่มไม่เกิน 3 ครั้งต่อรอบ
	5. อะโวคาโด	ติดดอก - ผลอ่อน	เพลี้ยไฟ	เข้าทำลายช่อดอกอะโวคาโด โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากช่อดอก ทำให้ช่อดอกสั้นลง หรือเข้าทำลายในระยะดอกบานทำให้ดอกแห้งร่วง บางครั้งเข้าทำลายขณะติดผลอ่อน ทำให้ผลเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลมีตำหนิ คุณภาพของผลผลิตลดลง และมีราคาต่ำ	สารฆ่าแมลงที่แนะนำ เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 8 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีโทเฟนพรอกซ์ 20% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ที่มา : ศูนย์วิจัยเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์
	6. เงาะ	ติดผล – เก็บเกี่ยว	1. เพลี้ยแป้ง	ดูดกินน้ำเลี้ยงจาก ผล กิ่งอ่อน และช่อดอก เพลี้ยแป้งที่ทำลายผลจะพบบริเวณขั้วผลและโคนขนของผลเงาะ ถ้าทำลายรุนแรงในระยะผลอ่อนจะทำให้ผลร่วง ในระยะผลแก่จะทำให้สกปรกเนื่องจากสิ่งขับถ่ายของเพลี้ยแป้งและมีราดำเกิดขึ้น	1. เพลี้ยแป้งบางชนิดอาจอาศัยอยู่ในดินบริเวณโคนต้นพืชหรือรากวัชพืช และมีมดเป็นตัวพาไปยังส่วนต่าง ๆ ของพืชอาหาร ควรตัดแต่งกิ่งเงาะ เพื่อลดการเป็นพาหะของมดพาไปยังต้นอื่น ๆ และควรใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่อง ผูกรอบต้น เพื่อป้องกันมดและเพลี้ยแป้งที่อาศัยอยู่ในดินไต่ขึ้นมาบนต้น

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					2. ถ้าพบระบาดในปริมาณไม่มากอยู่เป็นกลุ่มตามส่วนต่าง ๆ ของต้นเงาะ ควรตัดส่วนที่ถูกทำลายและนำไปทิ้งนอกแปลง 3. ถ้าระบาดรุนแรง พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 หลังจากนั้นให้ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องผูกรอบโคนต้น ป้องกันมดและเพลี้ยแป้งไต่ขึ้นมาบนต้น
			2. เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อน และตัวเต็มวัย ใช้ปากเขี่ยดูดน้ำเลี้ยงจากเซลล์พืชบริเวณส่วนเนื้อเยื่ออ่อน สำหรับผลอ่อนที่ถูกทำลาย ขนของเงาะจะเป็นรอยตกสะเก็ดแห้งสีน้ำตาล ปลายขนจะม้วนงอและแห้ง ทำให้คุณภาพของเงาะลดลง ผลอ่อนจะถูกทำลายทำให้ผลร่วง	1. สำรวจเพลี้ยไฟอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงที่อากาศร้อนอบอ้าวและฝนทิ้งช่วง โดยการสุ่มเคาะช่อดอกบนกระดาษแข็งสีขาว หากพบเพลี้ยไฟ 2 - 3 ตัวต่อช่อ ควรทำการป้องกันกำจัด 2. ควรพ่นสารฆ่าแมลงป้องกันกำจัดในระยะตั้งแต่แทงช่อดอกถึงติดผลอ่อน อย่างน้อย 1 - 2 ครั้ง เมื่อพบการระบาดของเพลี้ยไฟ และระมัดระวังช่วงที่มีดอกบานเต็มที่ เป็นระยะที่มีการผสมเกสร เพราะสารฆ่าแมลงบางชนิดอาจเป็นอันตรายต่อผึ้งที่ช่วยผสมเกสรได้

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					3. สารฆ่าแมลงที่ใช้ เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
	7. ทุเรียน	ติดผล - เก็บเกี่ยว	ผลกระทบจากภัยแล้ง	อาการใบเหลือง ใบแห้ง ใบไหม้ ใบร่วง ยอดเหี่ยว กิ่งแห้ง เหี่ยวเฉา เปลือกต้นแห้ง และลำต้นไหม้ อาการดอกร่วง ผลเหี่ยว ผลร่วง ผลแตก ชะงักการเจริญเติบโต	1. เพิ่มความชื้นในทรงพุ่มโดยการให้น้ำปริมาณอย่างน้อย 200 ลิตรต่อต้นต่อวัน ด้วยการพ่นน้ำ หรือ ติดสปริงเกลอร์บนต้นทุเรียน ในช่วงที่เหมาะสม คือ ในช่วงเช้า เวลา 6.00 – 8.00 น. หรือ ช่วงเย็นเวลา 15.00 - 17.00 น. และเพิ่มเวลาการให้น้ำมากกว่าช่วงเวลาปกติ เพื่อเป็นการระบายความร้อน ลดอุณหภูมิของอากาศ และเพิ่มความชื้นให้กับต้นทุเรียน 2. รักษาความชื้นในดิน โดยการคลุมดินด้วยเศษหญ้าหรือวัสดุคลุมโคนต้นทุเรียน 3. ลดการให้ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง ในช่วงติดผล เพราะจะกระตุ้นให้พืชแตกใบอ่อนส่งผลให้มี

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					การใช้น้ำมากขึ้น 4. ไว้ผลต่อต้นในปริมาณที่เหมาะสม หากน้ำไม่เพียงพอแต่มีการติดผลมากต้องตัดผลทิ้งบางส่วน เพื่อให้ต้นอยู่รอด รวมทั้งตัดแต่งใบภายในทรงพุ่มออกเพื่อลดการคายน้ำ 5. พ่นด้วยสารเพื่อลดความความรุนแรงจากอากาศร้อนและแสง เช่น พ่นสารเคโอลีน (kaolin) หรือ ดินขาวเคโอลิน อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร
	8. ถั่วลิสง	เจริญเติบโตทางด้านลำต้น - ติดฝัก	1. หนอนชอนใบถั่ว	หนอนที่ฟักออกจากไข่จะชอนเข้าไปกัดกินเนื้อเยื่อของใบเหลือไว้เฉพาะผิวใบบนและด้านล่าง ต่อมาใบจะแห้งเป็นสีขาว เมื่อหนอนโตมากขึ้นจะออกมาพับใบถั่วหรือชักใยเอาใบถั่วมารวมกัน อาศัยกัดกินและเข้าดักแด้อยู่ข้างใน ถ้าระบาดรุนแรงจะทำให้ต้นถั่วแคระแกร็น ใบร่วงหล่น ผลผลิตลดลงประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์	พ่นด้วยสารฆ่าแมลง ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อใบถูกทำลาย 30 เปอร์เซ็นต์ พ่นซ้ำเมื่อพบการระบาด 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน
			2. เพลี้ยไฟ	เพลี้ยไฟใช้ปากเขี่ยและดูดน้ำเลี้ยงตามยอดอ่อนและใบ ทำให้ใบหงิกงอ บิดเบี้ยว มีรอยขีดข่วน เพลี้ยไฟบางชนิดทำลายใบ มีลักษณะเหมือน	พ่นสารฆ่าแมลง ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทิโอคาร์บ 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ไขติดอยู่ที่เส้นกลางใบและหลังใบ สีน้ำตาล คล้ายสนิม ถ้าระบาดรุนแรงจะทำให้ยอดไหม้และตาย เพลี้ยไฟบางชนิดเป็นพาหะนำโรคที่สำคัญ เช่น *Scirtothrips dorsalis* Hood เป็นพาหะนำโรคใบจุดเหลือง (Peanut yellow spot virus) และ *Thrips palmi* เป็นพาหะนำโรคยอดไหม้ (Peanut bud necrosis virus) ทำให้ต้นถั่วชะงักการเจริญเติบโต ถ้าระบาดรุนแรงทำให้ผลผลิตลดลง	น้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบเพลี้ยไฟทำลายใบเฉลี่ย 30 - 40 เปอร์เซ็นต์ พ่นซ้ำเมื่อพบการระบาด 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน
			3. เสี้ยนดิน	เสี้ยนดินทำลายถั่วลิสงโดยการเจาะเปลือกถั่วเป็นรูแล้วกัดกินเมล็ดในฝัก หลังจากนั้นจะนำดินเข้าไปไว้ในฝักแทนเมล็ดที่ถูกทำลาย ความเสียหายที่เกิดกับถั่วลิสงรุนแรงแตกต่างกันไปในแต่ละท้องที่ และสภาพปลูก	1. ไม่ปลูกถั่วลิสงในแหล่งหรือแปลงที่เคยพบการระบาดของเสี้ยนดิน หรือปลูกพืชหมุนเวียนพืชที่ปลูกที่ไม่ใช่อาหารของเสี้ยนดิน เช่น พริก มะเขือ ดาวเรือง และข้าวโพด เป็นต้น 2. ในแหล่งที่พบการระบาดของเสี้ยนดิน ควรทำการสุ่มสำรวจการทำลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระยะถั่วลิสงสร้างฝักและเมล็ด โดยใช้มะพร้าวทั้งผลผ่าซีกคว่ำ ฝังดินลึกจนถึงกะลามะพร้าว ใช้ประมาณ 4 - 8 จุดต่อไร่ ห่างกันประมาณ 20 เมตร จากนั้นคอยตรวจดูเสี้ยนดินเป็นระยะ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ทุก 7 - 14 วัน หากพบเสี้ยนดินให้นำผลมะพร้าวเผาทำลาย 3. การใช้สารเคมี ให้ใช้สารคาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ 4% GR อัตรา 4 กิโลกรัมต่อไร่ ใส่ 2 ครั้ง คือโรยพร้อมปลูก และเมื่อถั่วลิสงอายุ 30 - 35 วัน โดยใส่ห่างจากโคนต้น 10 เซนติเมตร แล้วกลบโคนต้น

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุบผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวกส.เพชรบูรณ์, ศวพ.กาญจนบุรี, ศวพ.นครปฐม และ สวพ.6

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรีรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ

: กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช